

Σπασμοί – Επιληψία στην παιδική ηλικία

- Όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν οι γονείς

Τι είναι η επιληψία;

Η επιληψία είναι μια συχνή νευρολογική ασθένεια που προκαλείται από διαταραχή της ομαλής λειτουργίας του εγκεφάλου με αποτέλεσμα την εκδήλωση επαναλαμβανόμενων επεισοδίων σπασμών.

- Η επιληψία ΔΕΝ είναι μεταδοτική
- Η επιληψία ΔΕΝ είναι ψυχιατρική ασθένεια
- Η επιληψία ΔΕΝ σημαίνει νοητική καθυστέρηση

Τι είναι σπασμοί;

Οι σπασμοί, ή επιληπτικές κρίσεις, είναι το αποτέλεσμα ανεξέλεγκτων ηλεκτρικών εκφορτίσεων των κυττάρων του εγκεφάλου που εκδηλώνονται με διαταραχές της συνείδησης, διαταραχές συμπεριφοράς ή με ακούσια κινητικά ή αισθητικά φαινόμενα.

Για να πούμε ότι κάποιος ασθενής πάσχει από επιληψία, πρέπει οι κρίσεις να έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα και να μην οφείλονται σε κάποια περιστασιακή αιτία, όπως πυρετός, εγκεφαλική κάκωση ή λοίμωξη, λήψη φαρμάκων κ.ά.

Που οφείλεται η επιληψία;

Σε ποσοστό 70-75% των παιδιών η αιτία είναι άγνωστη και τότε μιλάμε για **ιδιοπαθή ή γενετικής προέλευσης** επιληψία. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις μιλάμε για **δευτεροπαθή ή συμπτωματική** επιληψία. Οι αιτίες που οδηγούν σε δευτεροπαθή επιληψία μπορεί να δράσουν είτε στη φάση της εμβρυικής ζωής, είτε στην περίοδο της γέννησης, είτε στην μετέπειτα ζωή του παιδιού. Συχνότερες αιτίες δευτεροπαθούς επιληψίας είναι:

- Δυσπλασίες εγκεφάλου, χρωμοσωμικές ανωμαλίες, συγγενείς λοιμώξεις
- Νεογνικά προβλήματα (ασφυξία, λοιμώξεις, εγκεφαλική αιμορραγία)
- Μηνιγγίτιδα-εγκεφαλίτιδα
- Τραυματισμός εγκεφάλου
- Νευροδερματικά νοσήματα (π.χ. οζώδης σκλήρυνση)
- Όγκοι εγκεφάλου

Οι συνηθισμένες κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις που αναπόφευκτα θα υποστεί κάθε παιδί στην ζωή του ΔΕΝ προκαλούν επιληψία.

Μόνο εάν υπάρχουν σημεία σοβαρού εγκεφαλικού τραυματισμού, π.χ. συμπιεστικό κάταγμα κρανίου, αιμορραγία ή αιμάτωμα του εγκεφάλου, απώλεια συνείδησης, εστιακή εγκεφαλική βλάβη, ο κίνδυνος πρόκλησης επιληψίας είναι πραγματικός.

Πυρετικοί σπασμοί

•••

Οι πυρετικοί σπασμοί (ΠΣ) είναι επεισόδια σπασμών που συνοδεύουν κάποια ασθένεια με πυρετό και εμφανίζονται σε παιδιά ηλικίας 3 μηνών έως 6 ετών, συχνότερα γύρω στην ηλικία των 18 μηνών. Είναι η πιο συχνή αιτία σπασμών σε αυτές τις ηλικίες (3-4% των παιδιών).

Σχετίζονται σημαντικά με κληρονομική προδιάθεση.

Οι ΠΣ συνήθως εμφανίζονται το 1^ο 24ωρο του πυρετού και αρκετές φορές πριν καν η θερμοκρασία ανέβει (φάση ανόδου του πυρετού). Το ύψος του πυρετού δεν έχει σχέση με την εκδήλωση των ΠΣ. Το 30% των παιδιών θα εμφανίσει αργότερα και δεύτερο επεισόδιο ΠΣ, ενώ ένα ποσοστό 30% από αυτά θα εμφανίσει και τρίτο. Η πιθανότητα υποτροπών είναι μεγαλύτερη όταν η ηλικία του παιδιού κατά το πρώτο επεισόδιο είναι κάτω του έτους. **Τα αντιπυρετικά φάρμακα δεν προστατεύουν από νέα επεισόδια ΠΣ.**

Οι πυρετικοί σπασμοί δεν θεωρούνται μορφή επιληψίας και δεν απαιτούν αντιεπιληπτική θεραπεία. Η πιθανότητα εμφάνισης επιληψίας στο σύνολο των παιδιών με ΠΣ υπολογίζεται ότι είναι μεταξύ 2-5%.

Πως αντιμετωπίζεται η επιληψία;

Ο βασικός άξονας της θεραπευτικής αντιμετώπισης της επιληψίας είναι η αγωγή με αντιεπιληπτικά φάρμακα (ΑΕΦ). Η δράση των φαρμάκων αυτών περιορίζεται στο να εμποδίσουν την εκδήλωση των επιληπτικών κρίσεων και όχι στην ριζική θεραπεία της ασθένειας. Σήμερα υπάρχουν στη διάθεση μας αρκετά ΑΕΦ, τόσο παλαιότερα όσο και νεότερα, χωρίς όμως να έχει λυθεί οριστικά το πρόβλημα της επιληψίας. Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις, και ιδιαίτερα στα παιδιά και τους εφήβους με ιδιοπαθή επιληψία, παρατηρείται οριστική θεραπεία της νόσου μετά από κάποια χρόνια λόγω της ωρίμανσης του εγκεφάλου.

Η διάρκεια της αντιεπιληπτικής αγωγής δεν είναι αυστηρά καθορισμένη ούτε είναι ίδια σε όλες τις περιπτώσεις. Είναι πάντως σχετικά μακροχρόνια και διαρκεί τουλάχιστον δύο έτη.

Θα ξεπεράσει το παιδί το πρόβλημα της επιληψίας;

Πολλοί πιστεύουν ότι από την στιγμή που κάποιος άνθρωπος θα εμφανίσει επιληψία το πρόβλημα αυτό θα τον συνοδεύει σε όλη του τη ζωή. Η άποψη αυτή είναι σε μεγάλο βαθμό λανθασμένη, ειδικά για την παιδική επιληψία. Η πιθανότητα να απαλλαγεί ένα παιδί από την επιληψία εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, οι σημαντικότεροι των οποίων είναι η αιτία της καθώς και η διανοητική και νευρολογική κατάσταση του παιδιού όταν πρωτοεμφανίζεται το πρόβλημα.

Περίπου 2 στα 3 παιδιά που θα εμφανίσουν επιληψία θα απαλλαγούν οριστικά από την ασθένειά τους μέσα στα επόμενα λίγα χρόνια.

Ποιές προφυλάξεις είναι απαραίτητο να ληφθούν στην καθημερινή ζωή του παιδιού με επιληψία;

Το παιδί μπορεί να παίζει ελεύθερα και να συμμετέχει σε όλα τα παιχνίδια μέσα στο σπίτι και σε όλες σχεδόν τις αθλητικές δραστηριότητες με εξαίρεση δυνητικά επικίνδυνα σπορ όπως η πυγμαχία, η αναρρίχηση, η ορειβασία καθώς και η ποδηλασία σε περιοχές με κυκλοφορία αυτοκινήτων. **Απαραίτητη προϋπόθεση για να επιτραπεί η κολύμβηση σε ένα παιδί με επιληψία** είναι αυτή να γίνεται υπό την συνεχή επίβλεψη και ευθύνη ενός ενήλικου ατόμου που γνωρίζει το πρόβλημα και είναι σε θέση να βοηθήσει το παιδί εάν συμβεί μια κρίση. Αυστηρά απαγορεύεται η κολύμβηση σε βαθιά νερά ή όπου υπάρχουν ισχυρά ρεύματα!

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΝΟΣ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΥ ΣΠΑΣΜΩΝ

1 Παραμένουμε ψύχραιμοι. Κοιτάμε την ώρα ώστε να ξέρουμε πόσο θα διαρκέσει το επεισόδιο. Μένουμε δίπλα στον ασθενή και προσπαθούμε να τον προστατεύσουμε από πιθανούς τραυματισμούς απομακρύνοντας οποιαδήποτε σκληρά αντικείμενα υπάρχουν γύρω του και τοποθετώντας ένα μαξιλάρι ή κάτι μαλακό κάτω από το κεφάλι του.

2 Τοποθετούμε τον ασθενή στην κατάλληλη θέση έτσι ώστε να διευκολύνεται η αναπνοή του: το κορμί πρέπει να είναι γυρισμένο στο ένα πλάι με το πρόσωπο στριμμένο προς τα πλάγια και κάτω. Εάν χρειαστεί καθαρίζουμε το στόμα από εκκρίσεις, σάλια ή εμετό.

3 Μιλάμε ήρεμα στον ασθενή μόλις αρχίσει να συνέρχεται και του εξηγούμε τι συνέβη και που βρίσκεται. Τον διαβεβαιώνουμε ότι είναι ασφαλής και ότι θα μείνουμε μαζί του μέχρι να συνέλθει τελείως. Εάν θέλει να κοιμηθεί τον αφήνουμε να το κάνει.

- ΠΡΟΣΟΧΗ!!!** - ΔΕΝ προσπαθούμε να ακινητοποιήσουμε το κορμί ή τα άκρα του ασθενούς.
- ΔΕΝ προσπαθούμε να τραβήξουμε έξω τη γλώσσα του και δεν βάζουμε οποιοδήποτε αντικείμενο μέσα στο στόμα του!
- ΔΕΝ του δίνουμε να πιει νερό ή άλλα υγρά εως ότου συνέλθει τελείως.